

Gemeenteraad van Wageningen
Postbus 1
6700 AA WAGENINGEN

Wageningen 13 juni 2017
ons kenmerk FC/17.0102052
ons nr. ink. brief FC/
onderwerp Meicirculaire 2017
bijlagen 1
behandeld door R. de Bruijn
telefoon 0317-49 2843
verzenddatum 20 juni 2017

Geachte heer, mevrouw,

Recent is de meicirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd, de circulaire die onder meer gaat over de algemene uitkering. In deze brief stellen we u op de hoogte van de uitkomsten.

De hoofdlijn is dat de algemene uitkering opnieuw een duidelijk positieve ontwikkeling laat zien. Dit is met name het gevolg van het accres, de groei van de uitkering door hogere rijksuitgaven. Maar ook de middelen voor het Sociaal domein vallen nu structureel veel positiever uit dan in september, met een groei die in totaal oploopt naar € 5,7 ton.

De uitkomst van de meicirculaire versterkt de positieve ontwikkeling die vorig jaar al inzette. Het positieve saldo voor 2017 betekent bovendien dat de voor 2017 geraamde onttrekking aan de onbestemde reserve nu niet nodig is.

We geven hieronder meer in detail een beeld van de ontwikkelingen in de algemene uitkering en vervolgens geven we aan wat de effecten zijn op de begrotingsuitkomst die is opgenomen in de Kadernota 2017.

Ontwikkeling algemene uitkering

Ten opzichte van de kadernota ontwikkelt de algemene uitkering zich als volgt in de meicirculaire: [zie volgende pagina]

ONTWIKKELING GEMEENTEFONDS IN MEICIRCULAIRE 2017 T.O.V. DE KADERNOTA 2017							
(bedragen in € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opbouw mutaties algemene uitkering							
WMO bestaand		-6	114	136	136	137	141
Verhoogde asielinstroom – partieel		66	168				
Verhoogde asielinstroom – particip. & integratie		36	93				
Suppletie-uitkering Bommenregeling			177				
Bonus beschut Werken			3				
Gezond in de stad				70	70	70	70
Armoedebestrijding kinderen				-1	-1	-1	-1
Beëindigen betalingen derden				44	49	50	51
Plafond BTW-compensatiefonds			-97	24	25	25	25
Accresontwikkeling			242	635	884	885	985
Aanpassingen in verdeling AU	19	80	713	710	736	641	493
Totaal mutaties algemene uitkering	19	175	1.413	1.618	1.899	1.807	1.763
Mutaties uitkering Sociaal Domein							
WMO nieuw			115	372	370	396	395
decentralisatie jeugdzorg			80	7	7	45	46
decentralisatie Participatiewet			19	8	1	-16	-9
Totaal Sociaal domein			214	387	378	425	432
Totale ontwikkeling gemeentefonds	19	175	1.627	2.006	2.277	2.232	2.196

Voor de specifieke toelichting op de verschillende posten wordt korthedshalve verwezen naar de bijlage.

Effect ontwikkeling algemene uitkering op de begroting

Het effect van de algemene uitkering op de begrotingsuitkomst zoals gepresenteerd in de Kadernota 2017, hangt af van de keuzes die gemaakt worden over oormerking van deelbedragen voor specifieke taken. Uitgaande van bepaalde oormerkingen is het beeld als volgt: [zie volgende pagina]

EFFECT MEICIRCULAIRE 2017 OP BEGROTINGSUITKOMST KADERNOTA							
(bedragen in € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds in meicirculaire	19	175	1.627	2.006	2.277	2.232	2.196
<i>Af: budgetverhoging Sociaal domein</i>							
Wmo bestaand		6	-114	-136	-136	-137	-141
Bonus beschut Werken			-3				
Armoedebestrijding kinderen				1	1	1	1
hogere uitkering Sociaal domein			-214	-387	-378	-425	-432
<i>Af: budgetverhoging taken</i>							
Verhoogde asielinstroom		-102	-261				
Suppletie-uitkering Bommenregeling			-147				
Gezond in de stad				-70	-70	-70	-70
Beëindigen betalingen derden				-44	-49	-50	-51
loon- en prijsontwikkeling				-300	-450	-600	-750
Netto-effect algemene uitkering	19	80	889	1.070	1.194	951	753
Begrotingsuitkomst in kadernota 2017			406	6	55	533	249
correctie: lagere bespaarde rente				-9	-9	-9	-9
Begrotingsuitkomst na meicirculaire #			1.394	1.066	1.240	1.474	992

Voor de toelichting op de verschillende oormerkingen wordt korthedshalve verwezen naar de bijlage.

Het is duidelijk dat de meicirculaire 2017 een positief financieel beeld geeft voor de begroting. In de programmabegroting 2018-2021 die we eind september aan uw raad aanbieden, zullen we opnemen hoe we precies willen omgaan met deze positieve uitkomst. Dit is in lijn met onze raadsinformatiebrief van vorig jaar, waarin we aangaven hoe we de circulaire verwerken in kadernota en begroting (raadsinformatiebrief van 19 april 2016, kenmerk (16.0101793).

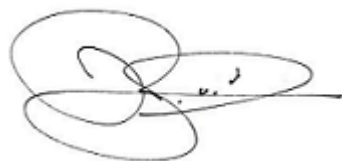
In de kadernota is voorgesteld het voordelige saldo van 2017 toe te voegen aan de onbestemde reserve. Dat blijft zo, alleen betekent de nieuwe uitkomst voor de jaren 2015 t/m 2017 dat de storting nog hoger uitvalt. De voor 2017 begrote onttrekking aan de onbestemde reserve ad € 1,3 miljoen slaat nu om in een kleine toevoeging.

ons kenmerk FC/17.0102052
blad 4/4

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Wageningen,

de secretaris,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a horizontal line extending to the right.

R. van der Grijp

de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, featuring a long horizontal line with a small loop in the middle and a short vertical line at the end.

G.J.M. van Rumund

De brieven van de gemeente Wageningen worden in principe niet meer of digitaal ondertekend.

TOELICHTING BIJ ONTWIKKELINGEN GEMEENTEFONDS IN MEICIRCULAIRE 2017

ONTWIKKELING GEMEENTEFONDS IN MEICIRCULAIRE 2017 T.O.V. DE KADERNOTA 2017							
(bedragen in € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opbouw mutaties algemene uitkering							
WMO bestaand		-6	114	136	136	137	141
Verhoogde asielinstroom – partieel		66	168				
Verhoogde asielinstroom – particip. & integratie		36	93				
Suppletie-uitkering Bommenregeling			177				
Bonus beschut Werken			3				
Gezond in de stad				70	70	70	70
Armoedebestrijding kinderen				-1	-1	-1	-1
Beëindigen betalingen derden				44	49	50	51
Plafond BTW-compensatiefonds			-97	24	25	25	25
Accresontwikkeling			242	635	884	885	985
Aanpassingen in verdeling AU	19	80	713	710	736	641	493
Totaal mutaties algemene uitkering	19	175	1.413	1.618	1.899	1.807	1.763
Mutaties uitkering Sociaal Domein							
WMO nieuw			115	372	370	396	395
decentralisatie jeugdzorg			80	7	7	45	46
decentralisatie Participatiewet			19	8	1	-16	-9
Totaal Sociaal domein			214	387	378	425	432
Totale ontwikkeling gemeentefonds	19	175	1.627	2.006	2.277	2.232	2.196

Algemeen

In bovenstaand overzicht wordt aangegeven hoe het Gemeentefonds uitpakt voor Wageningen ten opzichte van de Kadernota 2017. In de Kadernota werd al rekening gehouden met een nadeel op de Rijksvergoeding 2e POL (incidenteel voor 2017, in programma 6) en met compensatie van het Rijk voor de hogere pensioenpremies (structureel vanaf 2017, in programma 12). Met die twee zaken is in het bovenstaande overzicht al rekening gehouden.

Wmo bestaand

De loon- en prijsbijstelling voor 2017 is toegekend en de middelen voor de volumeontwikkeling voor 2018. Net als eerdere jaren krijgen gemeenten ook in 2018 nog een structurele compensatie voor extramuralisering.

Gemeenten worden gecompenseerd voor het effect van het vervallen van de ouderentoeslag. Het gaat om een bedrag van € 5 miljoen structureel vanaf 2018. De € 5 miljoen compensatie wordt naar rato toegedeeld aan de WMO bestaand en de uitkering Sociaal domein, Wmo nieuw.

Gemeenten ontvangen in 2017 een compensatie in verband met de eigen bijdragen die gemeenten niet ontvangen voor hulpmiddelen en woningaanpassingen die gemeenten in 2017 aan WLZ-cliënten verstrekken.

De bedragen van de WMO bestaand zijn ten slotte ook gewijzigd door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de verdeelmaatstaven.

Verhoogde asielinstroom, partieel + participatie en integratie

Op basis van het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom ontvangen gemeenten voor 2016 en 2017 een bedrag per een in die gemeente geplaatste vergunninghouder. De meicirculaire bevat de bedragen die zijn toegekend over de periode november en december 2016 (uitkeringsjaar 2016) en over de periode januari tot en met april 2017 (uitkeringsjaar 2017).

Suppletieuitkering bommenregeling

In het kader van de landelijke bommenregeling heeft Wageningen op basis van het raadsbesluit van 13 februari 2017 kosten gedeclareerd voor het opsporen en opruimen van conventionele explosieven uit de

Tweede Wereldoorlog. Via de bommenregeling kan 70% van de kosten vergoed worden. In de meicirculaire is de vergoeding toegekend.

Bonus beschut werken

Om gemeenten te stimuleren beschut werkplekken te realiseren en in stand te houden kunnen gemeenten over een periode van vijf jaar (2015-2019) in aanmerking komen voor een financiële stimulans (een 'bonus') per gerealiseerde werkplek. Wageningen ontvangt een creatiebonus van € 3.000.

Gezond in de stad

Het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in de jaren 2018 tot en met 2021.

Armoedebestrijding kinderen

Betreft een actualisering van de verdeelmaatstaf.

Beëindigen betalingen derden

Jarenlang was het gebruikelijk dat een klein deel van het gemeentefonds rechtstreeks naar o.a. de VNG ging voor overkoepelende activiteiten. Vanaf 2018 is geen sprake meer van rechtstreekse betalingen uit het gemeentefonds aan derden, de middelen gaan naar de gemeenten. Om gezamenlijke gemeentelijke activiteiten in de toekomst financieel te kunnen blijven faciliteren, gaat de VNG namens gemeenten een Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering in het leven roepen. De kosten die de VNG hiervoor in rekening brengt zijn gelijk aan de toevoeging aan de algemene uitkering. De Waarderingskamer zal vanaf 2019 de gemeentelijke kosten voor deze organisatie en voor de Landelijke Voorziening Wet WOZ aan alle gemeenten factureren. In 2018 zal het budget voor de Waarderingskamer eenmalig via de begroting van BZK beschikbaar worden gesteld. Om die reden is het totaalbedrag van de toevoeging aan de algemene uitkering in 2018 lager dan vanaf 2019.

Plafond BTW-compensatiefonds

Gemeenten declareren al jaren minder BTW bij het rijk dan het daarvoor geldende plafond in het BTW-compensatiefonds. Het niet gedeclareerde deel krijgen de gemeenten vervolgens weer terug in het gemeentefonds. De afrekening van het BTW-compensatiefonds 2016 is nadelig. Gemeenten hebben meer gedeclareerd bij het BCF dan gedacht in de septembercirculaire 2016, waardoor de ruimte onder het plafond kleiner werd.

Accres

Het accres is de groei of afname van de algemene uitkering als gevolg van de groei of afname van de rijksuitgaven. Door de trap-op-trap-afsystematiek is de algemene uitkering gekoppeld aan de rijksuitgaven. De ontwikkeling van het accres is wederom zeer positief in deze circulaire. Dit is vooral het effect van hogere loon- en prijsontwikkeling op de rijksbegroting.

Aanpassingen in verdeling algemene uitkering

Het gaat hierbij om de actualisering van de verdeelmaatstaven en van de uitkeringsbasis. Diverse maatstaven vallen hoger uit, waardoor Wageningen een groter deel van de algemene uitkering ontvangt.

Integratieuitkering Sociaal domein

De macrobudgetten zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2016 gewijzigd. De belangrijkste mutaties zijn:

- De loon- en prijsbijstelling 2017 bedraagt € 190 miljoen (WMO nieuw € 70 miljoen, Jeugd € 70 miljoen, participatie € 50 miljoen). Alle bedragen werken structureel door.
- Uitkering groeirimte 2018. Voor WMO nieuw ad € 44 miljoen.
- Correctie uitname herinstromers Wlz € 30 miljoen met ingang van 2017.
- Extramuralisering 2018 € 35 miljoen met ingang van 2018.
- Kinderen met somatische aandoeningen, een uitname van € 13 miljoen met ingang van 2018.

De correctie op de uitname herinstromers Wlz, waarvan nu dan € 30 miljoen aan de integratie-uitkering sociaal domein is toegevoegd, bedraagt eigenlijk € 48 miljoen. Het verschil van € 18 miljoen wordt in de jaren 2017, 2018 en 2019 nog niet aan gemeenten uitgekeerd, maar in reserve gehouden.

Er wordt namelijk een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden van een transformatiefonds en de voeding van een dergelijk fonds. Deze verkenning dient voor de zomer van 2017 te zijn afgerond. Indien

na de verkenning geen akkoord bereikt kan worden over een transformatiefonds, dan worden de betreffende middelen alsnog bij de septembercirculaire 2017 aan het gemeentefonds toegevoegd.

In de meicirculaire 2017 wordt ook nog niet het volledige macrobedrag van het onderdeel Jeugd verdeeld. Voor gemeenten die een ontoereikend budget voogdij en/of 18+ ontvangen, is voor 2017, 2018 en 2019 een compensatieregeling beschikbaar. Voor zowel 2018 als 2019 is een bedrag van € 20 miljoen voor de compensatieregeling gereserveerd en nog niet in de verdeling meegenomen. De compensatieregeling voor het jaar 2018 zal in juni 2017 opengesteld worden en in de decembercirculaire 2017 worden gepubliceerd.

De voorgenomen overheveling per 2018 van de integratie-uitkering Sociaal domein naar de algemene uitkering is uitgesteld. Het Rijk heeft ingestemd met het verzoek van de VNG om eerst afspraken te maken over de structurele indexering van de betreffende budgetten. Besluitvorming daarover is aan een nieuw kabinet, zodat overheveling naar verwachting niet eerder dan met ingang van 2019 kan plaatsvinden.

Effect ontwikkeling algemene uitkering op de begroting

Het effect van de algemene uitkering op de begrotingsuitkomst hangt af van de keuzes die gemaakt worden voor oormerking van deelbedragen voor specifieke taken. Uitgaande van bepaalde oormerkingen, die worden toegelicht, is het beeld als volgt:

EFFECT MEICIRCULAIRE 2017 OP BEGROTINGSUITKOMST KADERNOTA							
(bedragen in € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds in meicirculaire	19	175	1.627	2.006	2.277	2.232	2.196
<i>Af: budgetverhoging Sociaal domein</i>							
Wmo bestaand		6	-114	-136	-136	-137	-141
Bonus beschut Werken			-3				
Armoedebestrijding kinderen				1	1	1	1
hogere uitkering Sociaal domein			-214	-387	-378	-425	-432
<i>Af: budgetverhoging taken</i>							
Verhoogde asielinstroom		-102	-261				
Suppletie-uitkering Bommenregeling			-147				
Gezond in de stad				-70	-70	-70	-70
Beëindigen betalingen derden				-44	-49	-50	-51
loon- en prijsontwikkeling				-300	-450	-600	-750
Netto-effect algemene uitkering	19	80	889	1.070	1.194	951	753
Begrotingsuitkomst in kadernota 2017			406	6	55	533	249
correctie: lagere bespaarde rente				-9	-9	-9	-9
Begrotingsuitkomst na meicirculaire #			1.394	1.066	1.240	1.474	992

Omdat de jaren 2015 en 2016 al zijn afgesloten, is het netto-effect van deze jaren meegenomen bij de nieuwe begrotingsuitkomst voor 2017.

Zoals aangegeven in de kadernota houden we de middelen van het Sociaal domein binnen het Sociaal domein, en dus ook de mutaties in het Sociaal domein voor 2016 en verder.

De extra middelen vanwege de verhoogde asielstroom en vanwege Gezond in de stad oormerken we voor de betrokken terreinen, zoals we bij voorgaande circulaires ook steeds deden.

Voor de suppletieuitkering bommenregeling geldt dat de 3 partijen die kosten gemaakt hebben in gelijke mate delen in de suppletieuitkering, zoals de raad op 13 februari 2017 besloten heeft. Dat betekent dat in totaal afgerond € 147.000 naar de Woningstichting en BPD Ontwikkeling bv gaat.

De middelen die we ontvangen vanwege de beëindiging betalingen derden zijn benodigd voor het door de VNG op te richten Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering en vanaf 2019 tevens een klein deel voor de Waarderingskamer. Deze middelen oormerken we dus daarvoor.

Een groot deel van de groei van het accres in de meicirculaire is het gevolg van de extra uitgaven die het rijk heeft aan de hogere loon- en prijsontwikkeling. Die ontwikkeling doet zich uiteraard ook bij de gemeente voor. In de begroting 2017-2020 gingen we voor 2018 e.v. uit van een prijsontwikkeling van 1% en van een loonontwikkeling van 1%. In de meicirculaire is voor de prijsontwikkeling nu het CPB-cijfer van 1,6% opgenomen. We volgen altijd het CPB-cijfer. Daarnaast liep de laatste CAO gemeenten af in mei 2017 en zijn al een tijd onderhandelingen gaande over een nieuwe CAO. Waar deze op uit zullen komen weten we uiteraard niet, maar het zal meer zeker zijn dan de 1% waar we mee rekenden. Het is verstandig om minimaal 1% extra mee nemen voor 2018. De kostenstijging die niet via de tarieven wordt gedekt vangen we op met de algemene uitkering.